

Matrix n.a.v. advies Adviesraad Sociaal Domein

T.b.v. het Beleidsplan en verordening Schuldhulpverlening

Informatie bij: Battoul Rachak

E-mail: b.rachak@huizen.nl

Telefoon: 035-5281419

Nr.	Vraag/opmerking Wmo raad	Antwoord/wat is er mee gedaan.
1.	<p>In 2.1. (pag. 5) wordt vermeld dat "in onze (HBEL) gemeenten 12,5% van de huishoudens problematische schulden hebben". HBEL kent zo'n 34.000 huishoudens, 12,5% betekent dan 4.250 huishoudens met problematische schulden. In 3.2 wordt vermeld dat in 2019 het aantal aanvragen schuldhulpverlening 45 bedroeg en dat voor 2020 de verwachting 50 aanvragen bedraagt. Dat zou betekenen dat slechts zo'n 1% van de huishoudens met problematische schulden een beroep op schuldhulpverlening doet. (En dan hebben wij ook nog ondernemers met problematische schulden in de HBEL. Zijn deze gegevens ook meegenomen in de telling?)</p> <p>Onze vraag is: klopt deze redenatie? En zo ja: wat betekent dit in termen van omvang van de problematiek (ofwel: hoe groot is het mogelijke stuwmeer aan potentiële cliënten) in het licht van de huidige en geplande capaciteit van de gemeente om hieraan het hoofd te bieden?</p>	<p><i>Toelichting:</i> <i>Volgens de landelijk cijfers heeft op dit moment 1 op de 5 huishoudens risicovolle schulden en 1,2 miljoen huishoudens met schulden krijgen daarnaast geen professionele schuldhulpverlening. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat burgers met problematische schulden zich pas na gemiddeld 5 jaar melden voor hulp. Dit komt onder andere door angst voor stigma, ontkenning, gebrek aan kennis over hulpverlening en mogelijkheden of onder andere de angst om controle en autonomie te verliezen door onjuiste verwachtingen van de schuldhulpverlening. Met behulp van de nieuwe wettelijke taak Vroegsignalering wordt beoogd om deze groep burgers eerder in beeld te krijgen en de periode van het ontstaan van schulden tot het vragen van hulp te verkorten. In het kader van de nieuwe wettelijke taken (als Vroegsignalering) houden we rekening met in ieder geval structurele formatieplek. Uiteraard wordt de capaciteit opgeschaald waar dit nodig is, dit hangt echter mede af van het aantal aanvragen voor ondersteuning bij schulden.</i></p> <p><i>Gemeenten moeten nog ervaring opbouwen met het op grotere schaal aanbieden van schuldhulpverlening volgens de voorgestelde wetswijzing en werkwijze. Ook moet nog de benodigde ICT-ondersteuning worden geregeld. Verder is het niet uitgesloten dat er een groot aantal reeds bestaande betalingsachterstanden wordt gesignaleerd. Uit de Memorie van Toelichting bij de gewijzigde wet blijkt dat het ministerie van SZW uit gaat van een landelijke stijging van het aantal aanvragen schuldhulpverlening van 145.500 huishoudens per jaar (landelijke cijfers). Dit houdt in dat uitgegaan kan worden van 85 extra aanvragen per 10.000 inwoners. Naast het ophalen van meer schuldproblemen door de invoering van de vroegsignalering verwacht de NVVK, zoals hierboven aangegeven, een stijging van het aantal aanvragen om schuldhulpverlening als gevolg van de</i></p>

		<p>coronacrisis. Met name onder (ex-)ondernemers verwachten een sterke toename van problematische schulden. In de gemeenten HBEL is tot op heden geen sprake van een toename van het <u>aantal aanvragen</u> om schuldhulpverlening, maar wel zien wij sterke signalen die erop wijzen dat er een steeds groep ondernemers is die het financieel zwaar hebben. Om deze groep ondernemers zoveel mogelijk te ondersteunen kunnen zij gebruik maken van de tijdelijk door het Rijk gefinancierde dienstverlening van de Ondernemersklankbord of MKB Midden-Nederland. Zij zien dan ook een stijging in het aantal aanmeldingen. Echter, de huidige corona steunpakketten voorkomen voornamelijk dat een grote groep burgers zich melden bij de schuldhulpverlening. Daarbij vermoeden wij ook dat een grote groep burgers hun spaartegoeden opeten, voordat zij om hulp vragen. Wij verwachten dat de stijging zal volgen zodra de steunpakketten wegvallen of wanneer het te lang duurt om na het verlies van een baan weer aan het werk te komen.</p>
2.	<p>In 2.1 (pag. 5) wordt als eerste de definitie van Schuldenproblematiek gegeven. We adviseren om hier ook definities op te nemen van andere relevante begrippen die worden gehanteerd, zoals: Problematische schulden Integrale schuldhulpverlening. Et cetera</p>	<p>Opgenomen.</p> <p>Toelichting: Er is een bijlage Begrippen Schuldhulpverlening toegevoegd aan het beleidsplan.</p>
3.	<p>In 3.2 (pag. 10) wordt onder Beschermingsbewind gemeld dat "De middelen die de nieuwe wetgeving(en) ... (hier ontbreekt het woord "bieden") zullen we ten volle benutten waar dit kan." Wij adviseren hier op te nemen om welke middelen dit gaat.</p>	<p>Opgenomen</p> <p>Toelichting: het adviesrecht als een van de instrumenten is toegevoegd aan het stuk.</p>
4.	<p>In 3.2 (pag. 10) wordt onder Schuldpreventie gemeld dat "Veel van de in het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2019 genoemde preventie-activiteiten worden gecontinueerd." Wij adviseren aan te geven om welke activiteiten het gaat.</p>	<p>Toelichting: de belangrijkste activiteiten zijn aangevuld van het oude plan naar het nieuwe beleidsplan. We willen graag een preventie-activiteitenplan opstellen voor de komende periode. Daarin worden zowel de bestaande preventie activiteiten opgenomen als nieuwe instrumenten die ondersteunen bij het voorkomen van (problematische) schulden. In de gemeente Eemnes en Laren wordt eveneens extra geïnvesteerd in preventie van schulden. Zij willen vooral aan de voorkant in het preventief voorveld investeren. Dit willen zij organiseren door risicogroepen in kaart te brengen, de juiste benaderingswijze te kiezen en contact te leggen nog voordat schulden kunnen ontstaan. De gemeenten Eemnes en Laren zetten extra stappen om schulden te voorkomen en is bezig met de ontwikkeling van een lokaal armoedepreventie beleid. De wijze waarop de gemeenten Eemnes en Laren preventie willen vormgeven is als bijlage opgenomen in het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024. In dit lokale beleidsplan worden extra</p>

		<i>preventieactiviteiten en projecten voor op lokaal niveau opgesteld en een planning weergegeven.</i>
5.	In 3.2 (pag. 10) wordt onder Schuldhulp voor jongeren gemeld dat er inloopsprekuren zijn in Huizen en Blaricum. Onze vraag luidt: hoe zit dit in Eemnes en Laren? Zijn daar ook inloopsprekuren voor jongeren?	<i>Toelichting: Er zijn nog geen inloopsprekuren in Eemnes en Laren. Wel heeft Eemnes een eigen budgetcoach waar jongeren ook terecht kunnen en willen ze in 2021 het voorveld nog meer versterken. Eemnes en Laren komen nog met een uitwerking hoe ze dit gaan aanpakken, zoals reeds aangegeven.</i>
6.	In 4.4 (pag.14) worden de activiteiten Preventie en Vroegsignalering uitgewerkt. Het deel Vroegsignalering is ons inziens helder uitgewerkt. Wij treffen op diverse plaatsen in het Beleidsplan verscheidene activiteiten m.b.t. Preventie aan, maar achten de uitwerking van dit onderwerp alhier nogal summier. Wij adviseren het onderdeel Preventie op deze plaats gedetailleerder uit te werken. Hierin een visie op te nemen over de hoeveelheid aan problematiek (zie ook onze opmerking onder punt 1), hoe deze op te delen in doelgroepen met verhoogd risico's bij life events (zie figuur Vroegsignalering op pag. 15) en hoe deze vervolgens te benaderen. In 3.2 (pag. 11) wordt onder Actiepunten 2021 een aantal activiteiten genoemd die wij onder de nadere uitwerking van preventie willen scharen. Eveneens hier op te nemen hoe de schuldenproblematiek bespreekbaar wordt gemaakt door het aanhaken bij de landelijke campagne. Onder 4.7. (pag. 18) "Schulden voorkomen" wordt een aantal faciliteiten genoemd: hulp bij thuisadministratie, online zelfhulp, cursussen & trainingen, hulp bij belastingaangifte en boekhouding. In het kader van preventie adviseren wij om deze faciliteiten ook actief aan de in aanmerking komende doelgroepen te communiceren.	<i>Opgenomen: Toelichting: Preventie is verder uitgewerkt. Het onderdeel preventie zullen we separaat nog verder uitwerken in een preventie activiteiten overzicht met bijbehorende aanpak communicatie richting inwoners. We zullen het stuk ter kennisname aan de adviesraad voorleggen.</i>
7.	In 4.3 (pag. 13) wordt gemeld: "Wij zijn overtuigd dat een betere informatievoorziening leidt tot snellere oplossingen en derhalve minder (problematische) schulden." Hiermee zijn wij het volledig eens en onderschrijven de noodzaak om ook de bewoners via de diverse websites op de mogelijkheden van schuldhulpverlening op de hoogte te brengen. Wij constateren dat dit punt van verbeterde digitale informatievoorziening ook in andere contexten dan schuldhulpverlening regelmatig is gemaakt (en door ons benadrukt) doch dat hierop desondanks weinig voortgang wordt gemaakt. Wij adviseren om hieraan nu dan ook een planning c.q. opleverdatum te koppelen.	<i>Toelichting: In de verder uitwerking (richting uitvoering) zullen we op dit punt alert zijn. Zie ook de toezegging bij punt 6.</i>
8.	In 4.4 (pag.14) worden de activiteit Vroegsignalering uitgewerkt. Daar wordt o.a. gesteld: "We gaan proportioneel eropaf. Bij grote betalingsachterstanden gaan we op huisbezoek, bij kleinere schulden sturen wij brieven." Dit lijkt ons een te grove schifting. Kleinere schulden	<i>Toelichting: Het voorveld zetten we inderdaad in om juist vooral de kleinere schulden op te pakken en waar nodig ondersteuning te bieden. Daarbij wordt het voorveld eveneens gebruikt om mensen te bereiken die (nog) geen gebruik</i>

	kunnen het begin van grote problematieken zijn. Wij adviseren te overwegen in hoeverre het voorveld hier een rol in kan spelen.	<i>willen maken van professionele hulpverlening van de gemeente. Juist het voorveld kan vaak makkelijker de aansluiting vinden met de burgers, waardoor in sommige gevallen eerder een vertrouwensrelatie ontstaat.</i>
9.	In 4.5. Taboe doorbreken (pag. 15) wordt gemeld “We zullen maximaal gebruik maken van andere kanalen.” Wij adviseren hier aan te geven om welke kanalen het gaat en welke rol zij worden toebedacht.	<i>Toelichting: Dit wordt nog nader uitgewerkt. Zie punt 6.</i>
10.	In 4.6. (onderaan pag. 15, bovenaan pag. 16) worden twee termijnen genoemd: maximale wachttijd van vier weken en maximale termijn voor afgeven beschikking schuldhulp van acht weken. Dit zijn wettelijke kaders, gemeenten kunnen hiervoor een kortere termijn hanteren. Wij adviseren om een ambitieuzere termijn dan de wettelijke termijnen te kiezen (bijv. 1 resp. 6 weken).	<i>Opgenomen Toelichting: We hebben de termijnen gewijzigd in resp. 2 en 6 weken.</i>
11.	In 4.7 Budgetbegeleiding of budget coaching (pag. 17) wordt vermeld: “De schuldhulpverleners hebben straks meer tijd hiervoor, omdat we efficiënter gaan schuldregelen.” Vervolgens wordt een aantal bestaande producten c.q. activiteiten opgesomd. Ons advies is om aan te geven op welke wijze nu wordt bereikt dat dit efficiënter gaat gebeuren en daarmee meer tijd vrijkomt gericht op het veranderen van gedrag en vaardigheden van cliënten.	<i>Toelichting: Dit wordt nog nader (uitvoeringstechnisch) uitgewerkt.</i>
12.	In 5.5. (pag. 21) wordt vermeld: “Om dit te realiseren hebben wij een proces opgestart met onze inwoners die te maken hebben met schulden, ervaringsdeskundigen en andere betrokkenen. In 2021 willen we een enquête over de dienstverlening Schuldhulp. Input daaruit nemen we mee in de evaluatie”. Deze tekst heeft een hoog abstractieniveau; wij adviseren dit nader te concretiseren.	<i>Toelichting: Dit wordt nog nader (uitvoeringstechnisch) uitgewerkt.</i>
13.	In 6. (pag. 22) wordt onder Formatie & pilot gemeld dat er één formatieplek wordt toegevoegd aan het team schuldhulpverlening. Wij adviseren deze uitbreiding nader te onderbouwen aan de hand van de ervaringen uit het verleden, de inschatting van de ontwikkelingen en de uitgesproken ambities.	<i>Toelichting: Vroegsignalering is een nieuw instrument en daarmee ook het verplicht melding maken van betalingsachterstanden. We weten nog niet wat dit gaat betekenen in de uitvoering. We houden wel rekening met een stijging van het aantal meldingen in het kader van Vroegsignalering en houden aan de voorkant rekening met extra capaciteit. Waar dit onvoldoende blijkt te zijn, op basis van de ontwikkelingen en het aantal meldingen, zullen er verzoeken worden gedaan aan college en raad voor eventueel extra capaciteit.</i>

Tekstuele wijzigingsvoorstellen zijn overgenomen.

